ΨΗΦΙΣΜΑ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

της 19ης Δεκεμβρίου 2002

σχετικά με την προαγωγή της ενισχυμένης ευρωπαϊκής συνεργασίας στον τομέα της επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης

(2003/C 13/02)

ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ,

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

(1) Η εκπαίδευση και η κατάρτιση είναι απαραίτητα μέσα για την προαγωγή της απασχολησιμότητας, της κοινωνικής συνοχής, της ενεργού συμμετοχής των πολιτών στα κοινά, καθώς και της προσωπικής ολοκλήρωσης και επαγγελματικής επιτυχίας.

(2) Ο ρόλος των συστημάτων επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης είναι καίριος για την απόκτηση ικανοτήτων και προσόντων. Η ανάπτυξη μιας ευρωπαϊκής κοινωνίας βασισμένης στη γνώση αποτελεί μείζονα πρόκληση για τα συστήματα επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης στην Ευρώπη, και αφορά όλους τους εμπλεκόμενους παράγοντες. Στη συνάρτηση αυτή είναι σημαντικό να εξασφαλιστεί η πρόσβαση όλων σε μια ανοικτή ευρωπαϊκή αγορά εργασίας.

(3) Στο χώρο της επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης στην Ευρωπαϊκή Ένωση παρουσιάζεται μεγάλη ποικιλία νομοθεσίας, δομών εκπαίδευσης και κατάρτισης και βασικών παραγόντων, μεταξύ των οποίων οι κυβερνήσεις και οι κοινωνικοί εταίροι, και η διεύρυνση της Ένωσης θα αυξήσει αυτήν την ποικιλομορφία. Η δημιουργία ενός ευρωπαϊκού χώρου της γνώσης θέτει τις προϋποθέσεις τόσο για την αξιοποίηση αυτής της ποικιλίας όσο και για την υποστήριξη και την προστασία της.

(4) Η δράση που εξαγγέλλεται στο παρόν ψήφισμα συνάδει με το Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, και ιδίως το άρθρο 14, με το οποίο δηλώνεται ότι κάθε πρόσωπο έχει δικαίωμα στην παιδεία καθώς και στην πρόσβαση στην επαγγελματική και συνεχή κατάρτιση.

(5) Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο της Λισσαβώνας, το Μάρτιο του 2000, αναγνώρισε το σημαντικό ρόλο της εκπαίδευσης ως αναπόσπαστου μέρους των οικονομικών και κοινωνικών πολιτικών, ως μέσου για την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας της Ευρώπης παγκοσμίως και ως εγγύησης για την εξασφάλιση της συνοχής των κοινωνιών μας και της πλήρους προσωπικής ολοκλήρωσης των πολιτών. Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο έθεσε για την Ευρωπαϊκή Ένωση το στρατηγικό στόχο να γίνει η δυναμικότερη οικονομία της γνώσης ανά την υφήλιο. Η ανάπτυξη της εκπαίδευσης και της κατάρτισης υψηλής ποιότητας συνιστά καίριο και αναπόσπαστο τμήμα αυτής της στρατηγικής, ιδίως όσον αφορά την προαγωγή της κοινωνικής ένταξης, της συνοχής, της κινητικότητας, της απασχολησιμότητας και της ανταγωνιστικότητας.

(6) Στην έκθεση με τίτλο «Συγκεκριμένοι μελλοντικοί στόχοι των συστημάτων εκπαίδευσης και κατάρτισης», που εγκρίθηκε από το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο της Στοκχόλμης το Μάρτιο του 2001, εντοπίσθηκαν νέοι χώροι για κοινές δράσεις σε ευρωπαϊκό επίπεδο προκειμένου να επιτευχθούν οι στόχοι του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου της Λισσαβώνας. Οι χώροι αυτοί αντιστοιχούν στους τρεις στρατηγικούς στόχους που θέτει η έκθεση και περιλαμβάνουν τη βελτίωση της ποιότητας και της αποτελεσματικότητας των συστημάτων εκπαίδευσης και κατάρτισης στην Ευρωπαϊκή Ένωση, τη διευκόλυνση της πρόσβασης για όλους στα συστήματα εκπαίδευσης και κατάρτισης και το άνοιγμα των συστημάτων αυτών στον κόσμο.

(7) Η σύσταση 2001/613/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 10ης Ιουλίου 2001, για την ενδοκοινοτική κινητικότητα των σπουδαστών, των επιμορφωνόμενων ατόμων, των εθελοντών, των εκπαιδευτικών και των εκπαιδευτών [1], καθώς και το σχέδιο δράσης για την κινητικότητα, το οποίο ενέκρινε το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο της Νίκαιας, του Δεκεμβρίου του 2000, καταγράφει μια σειρά μέτρων για την προώθηση της κινητικότητας.

(8) Στη Βαρκελώνη, το Μάρτιο του 2002, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο ενέκρινε το πρόγραμμα επακόλουθων εργασιών μετά την έκθεση περί των στόχων ζητώντας να καταστούν τα ευρωπαϊκά συστήματα εκπαίδευσης και κατάρτισης ποιοτικό σημείο αναφοράς παγκοσμίως έως το 2010. Ζήτησε επίσης περαιτέρω δράση για τη θέσπιση μέσων που θα εξασφαλίζουν διαφάνεια των διπλωμάτων και των τυπικών προσόντων, μεταξύ άλλων με την προαγωγή δράσης παρόμοιας με τη διαδικασία της Μπολόνια αλλά προσαρμοσμένης στον τομέα της επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης.

(9) Το ψήφισμα σχετικά με τη διά βίου μάθηση [2] εγκρίθηκε από το Συμβούλιο στις 27 Ιουνίου 2002. Συγκεκριμένα, στο πλαίσιο της προτεραιότητας για αξιοποίηση της μάθησης, το ψήφισμα αυτό, ανταποκρινόμενο στα συμπεράσματα της Λισσαβώνας και της Βαρκελώνης, θέτει βάση για την πρωτοβουλία προς στενότερη συνεργασία στον τομέα της επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης, μεταξύ άλλων, στους τομείς της διαφάνειας, της αναγνώρισης και των δυνατοτήτων μεταφοράς, της ποιότητας και των διεθνικών προγραμμάτων. Η πρωτοβουλία αυτή επιβεβαιώθηκε ήδη με το ψήφισμα σχετικά με τις δεξιότητες και την κινητικότητα [3] που υιοθέτησε το Συμβούλιο στις 3 Ιουνίου 2002.

ΣΗΜΕΙΩΝΕΙ ότι η μετάβαση σε μια οικονομία της γνώσης, ικανή για βιώσιμη οικονομική ανάπτυξη με περισσότερες και καλύτερες θέσεις εργασίας και με μεγαλύτερη κοινωνική συνοχή, φέρνει στο προσκήνιο νέες προκλήσεις όσον αφορά την ανάπτυξη των ανθρώπινων πόρων,

ΣΗΜΕΙΩΝΕΙ ότι η προσαρμοστικότητα και η απασχολησιμότητα των νέων και των ενηλίκων, συμπεριλαμβανομένων των εργαζομένων μεγαλύτερης ηλικίας, εξαρτάται σε μεγάλο βαθμό από την πρόσβαση σε υψηλής ποιότητας αρχική εκπαίδευση και κατάρτιση και από τη δυνατότητα των ατόμων να εκσυγχρονίζουν τις δεξιότητές τους και να αποκτούν νέες, καθ' όλη τη διάρκεια του ενεργού επαγγελματικού βίου τους,

---

[1] ΕΕ L 215 της 9.8.2001, σ. 30.

[2] ΕΕ C 163 της 9.7.2002, σ. 1.

[3] ΕΕ C 162 της 6.7.2002, σ. 1.

ΣΗΜΕΙΩΝΕΙ ότι η ενισχυμένη συνεργασία στον τομέα της ευρωπαϊκής επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης σε όλα τα επίπεδα, συμπεριλαμβανομένης της επίσημης και άτυπης μάθησης, πρέπει να επιδιωχθεί στα πλαίσια προοπτικής διά βίου μάθησης, που θα τονίζει την ανάγκη για κατάλληλους δεσμούς μεταξύ αρχικής και συνεχούς εκπαίδευσης και κατάρτισης. Οι δεσμοί αυτοί είναι αναγκαίοι προκειμένου να ξεπεραστεί η αποσπασματικότητα μεταξύ των διαφόρων μορφών παροχής εκπαίδευσης και κατάρτισης και να επιτευχθεί πλήρης χρήση της θετικής ποικιλομορφίας της επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης η οποία συναντάται αυτή τη στιγμή στην Ευρώπη,

ΣΗΜΕΙΩΝΕΙ τις σχετικές δραστηριότητες που ήδη διεξάγονται σε διάφορους κοινοτικούς οργανισμούς, π.χ. στο Cedefop και στο Ευρωπαϊκό Ίδρυμα Επαγγελματικής Εκπαίδευσης, σε άτυπα φόρα σε κοινοτικό επίπεδο, π.χ. στις συνεδριάσεις των γενικών διευθυντών για την επαγγελματική εκπαίδευση, στα υπάρχοντα φόρα για τη διαφάνεια και την ποιότητα, καθώς και στα πλαίσια σχετικών διεθνών οργανώσεων και τονίζει την ανάγκη να υπάρχει μεταξύ τους συμπληρωματικότητα,

ΣΗΜΕΙΩΝΕΙ ότι οι ευρωπαίοι κοινωνικοί εταίροι έχουν συμφωνήσει στα πλαίσια του ευρωπαϊκού κοινωνικού διαλόγου για ένα πλαίσιο δράσεων για τη διά βίου ανάπτυξη των ικανοτήτων και προσόντων. Οι οργανώσεις μέλη των ευρωπαίων κοινωνικών εταίρων θα προωθήσουν το πλαίσιο αυτό στα κράτη μέλη σε όλα τα κατάλληλα επίπεδα, λαμβάνοντας υπόψη τις εθνικές πολιτικές και πρακτικές,

ΣΗΜΕΙΩΝΕΙ ότι η διάσκεψη για την «αυξημένη συνεργασία σε θέματα επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης» που πραγματοποιήθηκε τον Ιούνιο του 2002 στις Βρυξέλλες με τη συμμετοχή της Επιτροπής, υποψηφίων χωρών, χωρών ΕΟΧ και των κοινωνικών εταίρων, έδωσε έμφαση σε ορισμένες αρχές και προτεραιότητες για αυξημένη συνεργασία στον τομέα της επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης,

ΤΟΝΙΖΕΙ ότι πρέπει να ενισχυθεί και να αναπτυχθεί στενότερη ευρωπαϊκή συνεργασία στον τομέα της επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης, που θα στηρίζει την αντίληψη ότι οι πολίτες μπορούν να μετακινούνται ελεύθερα μέσα στην Ευρώπη αλλάζοντας εργασία, περιοχή, τομέα και χώρα,

ΤΟΝΙΖΕΙ ότι είναι ανάγκη να βελτιωθεί η ποιότητα και η ελκυστικότητα της επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης στην Ευρώπη,

ΤΟΝΙΖΕΙ ότι η ενισχυμένη συνεργασία θα πρέπει να βασίζεται μεταξύ άλλων στις ακόλουθες αρχές:

— η συνεργασία θα πρέπει να βασίζεται στο στόχο του 2010 που έχει θέσει το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο, σύμφωνα με το λεπτομερές πρόγραμμα εργασίας και τις επακόλουθες εργασίες μετά την έκθεση περί των στόχων, προκειμένου να εξασφαλιστεί συνεκτικότητα με τους στόχους που έχει θέσει το Συμβούλιο,

— τα μέτρα θα πρέπει να είναι προαιρετικά και να αναπτύσσονται κυρίως μέσω συνεργασίας εκ των κάτω προς τα άνω,

— οι πρωτοβουλίες πρέπει να εστιάζονται στις ανάγκες των πολιτών και των οργανώσεων των χρηστών,

— η συνεργασία θα πρέπει να είναι περιεκτική και να μετέχουν σε αυτήν τα κράτη μέλη, η Επιτροπή, οι υποψήφιες χώρες, οι χώρες ΕΖΕΣ-ΕΟΧ και οι κοινωνικοί εταίροι,

ΤΟΝΙΖΕΙ ότι στα πλαίσια αυτής της στενότερης συνεργασίας θα πρέπει να δοθεί ειδική προσοχή στην αρχή των ίσων ευκαιριών μεταξύ των δύο φύλων, καθώς και στην κοινωνική συνοχή,

ΕΠΙΒΕΒΑΙΩΝΕΙ:

1. Τη δέσμευσή του για ενισχυμένη συνεργασία στον τομέα της επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης με σκοπό την άρση των εμποδίων όσον αφορά την επαγγελματική και γεωγραφική κινητικότητα και την προαγωγή της πρόσβασης στη διά βίου μάθηση. Η δέσμευση αυτή προϋποθέτει να ληφθούν μέτρα για την αύξηση της διαφάνειας και την αναγνώριση των ικανοτήτων και προσόντων στο πλαίσιο των συστημάτων επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης, καθώς και για προώθηση στενότερης συνεργασίας όσον αφορά την ποιότητα των ευρωπαϊκών αυτών συστημάτων, ως στέρεης βάσης αμοιβαίας εμπιστοσύνης.

2. Ότι η περαιτέρω συνεργασία στον τομέα της επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης θα πρέπει να ενισχυθεί από τις δράσεις και τις πολιτικές που αναπτύσσονται κυρίως στο πλαίσιο της έκθεσης για τους συγκεκριμένους μελλοντικούς στόχους των συστημάτων εκπαίδευσης και κατάρτισης, λαμβάνοντας υπόψη το ψήφισμα για τη διά βίου μάθηση αλλά και στο πλαίσιο της ευρωπαϊκής στρατηγικής για την απασχόληση. Σημαντικά μέσα για την επίτευξη των στόχων αυτών είναι τα κοινοτικά μέσα για την εκπαίδευση και την κατάρτιση, ιδιαίτερα το πρόγραμμα Leonardo da Vinci, το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο, καθώς και πρωτοβουλίες για ηλεκτρονική μάθηση και ξένες γλώσσες,

ΑΝΑΓΝΩΡΙΖΕΙ ότι θα πρέπει να δοθεί προτεραιότητα στα ακόλουθα:

Ευρωπαϊκή διάσταση

— Ενίσχυση της ευρωπαϊκής διάστασης στην επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση, με σκοπό να βελτιωθεί η στενότερη συνεργασία προκειμένου να διευκολυνθεί και να προωθηθεί η κινητικότητα και η ανάπτυξη συνεργασίας μεταξύ ιδρυμάτων, οι εταιρικές σχέσεις και άλλες διεθνικές πρωτοβουλίες με στόχο να ανυψωθεί το γόητρο της ευρωπαϊκής εκπαίδευσης και κατάρτισης σε διεθνή πλαίσια, προκειμένου η Ευρώπη να αναγνωρισθεί παγκοσμίως ως σημείο αναφοράς για τους εκπαιδευομένους.

Διαφάνεια, πληροφόρηση και προσανατολισμός

— Αύξηση της διαφάνειας στον τομέα της επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης με την υλοποίηση και τον εξορθολογισμό των εργαλείων και δικτύων πληροφόρησης, συμπεριλαμβανομένης της ενσωμάτωσης υπαρχόντων μέσων όπως το ευρωπαϊκό βιογραφικό σημείωμα, τα συμπληρωματικά πιστοποιητικά και διπλώματα, το κοινό ευρωπαϊκό πλαίσιο αναφοράς για τα γλωσσικά προσόντα και το Europass (Ευρωπαϊκό βιβλιάριο κατάρτισης) σε ένα και μόνο πλαίσιο.

— Ανάπτυξη πολιτικών, συστημάτων και πρακτικών που ενισχύουν την ενημέρωση, τον προσανατολισμό και την παροχή συμβουλών στα κράτη μέλη σε όλα τα επίπεδα της εκπαίδευσης, της κατάρτισης και της απασχόλησης, ιδίως όσον αφορά θέματα σχετικά με την πρόσβαση στη μάθηση, την επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση και τη δυνατότητα μεταφοράς και την αναγνώριση ικανοτήτων και προσόντων για την υποστήριξη της επαγγελματικής και γεωγραφικής κινητικότητας των πολιτών στην Ευρώπη.

Αναγνώριση ικανοτήτων και προσόντων

— Διερεύνηση του τρόπου με τον οποίο θα μπορούσαν να προαχθούν η διαφάνεια, η δυνατότητα σύγκρισης, η δυνατότητα μεταφοράς και η αναγνώριση ικανοτήτων ή/και προσόντων, μεταξύ διαφόρων χωρών και σε διαφορετικά επίπεδα, με την ανάπτυξη επιπέδων αναφοράς, κοινών αρχών για την πιστοποίηση, καθώς και κοινών μέτρων, μεταξύ των οποίων ένα σύστημα μεταφοράς ακαδημαϊκών μονάδων για την επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση.

— Μεγαλύτερη υποστήριξη στην ανάπτυξη ικανοτήτων και προσόντων σε τομεακό επίπεδο, ενισχύοντας τη συνεργασία και το συντονισμό, ιδίως με τη συμμετοχή των κοινωνικών εταίρων. Πολλές πρωτοβουλίες σε κοινοτική, διμερή και πολυμερή βάση, συμπεριλαμβανομένων εκείνων που καθορίζονται ήδη σε διάφορους τομείς με στόχο την αμοιβαία αναγνώριση των προσόντων, καταδεικνύουν αυτή την προσέγγιση.

— Ανάπτυξη ενός συνόλου κοινών αρχών όσον αφορά την επικύρωση των άτυπων και ανεπίσημων μορφών μάθησης με στόχο τη διασφάλιση μεγαλύτερης συμβατότητας μεταξύ προσεγγίσεων σε διαφορετικές χώρες και σε διαφορετικά επίπεδα.

Διασφάλιση της ποιότητας

— Προαγωγή της συνεργασίας για τη διασφάλιση της ποιότητας, με ειδικότερο επίκεντρο την ανταλλαγή προτύπων και μεθόδων, καθώς και ανάπτυξη κοινών κριτηρίων και αρχών όσον αφορά την ποιότητα της επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης.

— Να δοθεί προσοχή στις ανάγκες για μάθηση των εκπαιδευτικών και εκπαιδευτών στα πλαίσια όλων των μορφών της επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης,

ΚΑΛΕΙ ΤΑ ΚΡΑΤΗ ΜΕΛΗ ΚΑΙ ΤΗΝ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΣΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΩΝ ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΩΝ ΤΟΥΣ:

— να λάβουν τα κατάλληλα μέτρα για την έναρξη εφαρμογής των προτεραιοτήτων που εκτίθενται στο παρόν ψήφισμα,

— να αξιοποιήσουν και να προσαρμόσουν τις υπάρχουσες δομές μέσα στην Ευρώπη, σχετικά με τις ανωτέρω προτεραιότητες, και να προβούν, όπου είναι απαραίτητο, σε διασύνδεση με τις εργασίες στο πλαίσιο της δήλωσης της Μπολόνια,

— να προωθήσουν την πλήρη συμμετοχή βασικών παραγόντων, ιδίως των κοινωνικών εταίρων, και της συμβουλευτικής επιτροπής για την επαγγελματική εκπαίδευση,

— να προωθήσουν τη συμμετοχή, σύμφωνα με τους υφιστάμενους στόχους και συμφωνίες, των υποψήφιων χωρών και των χωρών ΕΖΕΣ-ΕΟΧ σε αυτή τη διαδικασία,

— να ενισχύσουν τη συνεργασία, όπου χρειάζεται, με σχετικούς διεθνείς οργανισμούς, ιδίως τον ΟΟΣΑ, την Unesco, τη Διεθνή Οργάνωση Εργασίας (ILO) και το Συμβούλιο της Ευρώπης, για την ανάπτυξη πολιτικών και συγκεκριμένων δράσεων στον τομέα της επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης,

— να υποβάλουν στην εαρινή σύνοδο του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου το 2004 έκθεση προόδου, ως τμήμα της έκθεσης για την παρακολούθηση των μελλοντικών στόχων των συστημάτων εκπαίδευσης και κατάρτισης, την οποία ζήτησε το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο.